

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 53/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kommunala pensioner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 oktober 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kommunala pensioner (RP 186/2006 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Heli Backman, inrikesministeriet
- biträdande avdelningschef, regeringsråd Tuulikki Haikarainen, social- och hälsovårdsministeriet
- verkställande direktör Markku Kauppinen, Kommunernas pensionsförsäkring
- chef för internationella ärenden Heikki Telakivi, Finlands Kommunförbund

- biträdande förhandlingschef Elina Vartiainen-Hynönen, Kommunala arbetsmarknadsverket
- förhandlingsdirektör Marja Lounasmaa, Offentliga och privata sektorns funktionärsförbund Jyty
- jurist Matti Koskinen, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- förhandlingsdirektör Jukka Kauppala, Förhandlingsorganisation för Teknik och Grundservice SKT
- jurist Riikka Laakso, Tjänstemännens förhandlingsorganisation TFO
- jurist Tuomas Hyytinen, Finlands primärskötarförbund SuPer.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om kommunala pensioner ändras. Bestämmelser om det nya organet kommunernas pensionsdelegation fogas till lagen. Pensionsdelegationen är berednings-, förhandlings- och remissorgan i frågor i anslutning till utvecklandet av lagstiftningen om det kommunala pensionsskyddet. Delegationen ska finnas i anslutning till inrikesministeriet och den ska ha medlemmar också från de kommunala huvudavtalsorganisationerna och från den kommunala pensionsanstalten.

Regeringen föreslår också ändringar av bestämmelserna om sammansättningen i den kommunala pensionsanstaltens delegation och av bestämmelserna om valet av medlemmar i pensionsanstaltens styrelse samt om styrelsens sammansättning och mandatperiod. Vidare föreslås att den kommunala pensionsanstaltens reglemente upphävs. Därför ska lagen innehålla bestämmelser om delegationens och styrelsens uppgifter och vissa andra frågor om vilka för närvarande föreskrivs i reglementet. Bestäm-

melserna om pensionsombudet och förtidspensionsnämnden utelämnas.

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2007. De ändringar som gäller sammansättningen av pen-

sionsanstaltens delegation och styrelse tillämpas först från ingången av 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Bestämmelserna om det kommunala pensionskyddet togs upp på lagnivå den 1 augusti 2003, då rätten att besluta om pensionsskyddets innehåll övergick från den kommunala pensionsanstalten till riksdagen och ansvaret för att bereda lagstiftning om de kommunala pensionerna övertogs av inrikesministeriet.

Vid behandlingen av lagen om kommunala pensioner ansåg social- och hälsovårdsutskottet att den kommunala pensionsanstalten i och med förlusten av normgivningsbehörigheten ändrade roll och ställning så att den blev jämförbar med pensionsanstalterna inom det privata arbetspensionssystemet. Utskottet konstaterade att bestämmelserna om anstaltens förvaltning så fort som möjligt måste revideras, eftersom de inte motsvarade pensionsanstaltens nya roll. I takt med att skillnaderna mellan det privata och offentliga pensionssystemet blir färre bör också skillnaderna mellan den privata sektorn och kommunala sektorn elimineras i fråga om de förhandlings- och avtalssystem som iakttas vid beredningen av pensionsbestämmelserna, menade utskottet (ShUB 56/2002 rd).

Enligt statsminister Vanhanens regeringsprogram har skillnaderna mellan det kommunala och det privata pensionssystemet blivit mindre och därför undersöks och utvärderas huruvida det nuvarande systemet är funktionsdugligt ur medlemssamfundens och de organisationers synvinkel som företräder de kommunala löntagarna. Utgående från denna utredning görs nödvändiga ändringar. Propositionen bygger på en utredning som gjorts enligt regeringsprogrammet.

Social- och hälsovårdsutskottet omfattar propositionen och tillstyrker lagförslaget utan ändringar. Förhandlingssystemet blir mycket enklare då 141 § i pensionslagen kompletteras med bestämmelser om det nya organet kommunernas pensionsdelegation, vars uppgifter och sammansättning också lagfästs. Pensionsdelegationen är ett berednings-, förhandlings- och remissorgan i fråga om utvecklingen av det kommunala pensionsskyddet. I och med lagen möjliggörs trepartsförhandlingar i beredningen av lagstiftning om pensionsskydd på liknande sätt som inom den privata sektorn.

Antalet medlemmar i pensionsanstaltens styrelse ökar till nio, varav två medlemmar och deras suppleanter utses av delegationen på förslag av de kommunala huvudavtalsorganisationerna. Löntagarorganisationerna har inte tidigare haft någon lagfast representation i styrelsen. Även om representationen är mindre än i pensionsförsäkringsbolagen inom den privata sektorn, förbättras situationen jämfört med nuläget.

Förtidspensionsnämnden ska slopas och i stället tillsätts en arbetsgrupp som ska behandla utvecklingen av arbetslivet i kommunerna och frågor i anslutning till rehabilitering och invalidpension. Bestämmelser om arbetsgruppen ska ingå i den kommunala pensionsanstaltens instruktion. Enligt utskottets uppfattning behöver den kommunala sektorn ett organ som i likhet med statskontoret och pensionsanstalterna inom den privata sektorn följer upp pensionsanstaltens avgörandepraxis i rehabiliterings- och invalidpensionsfrågor samt vid behov tar ställning till enskilda fall för att etablera principerna för avgörandena.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 11 januari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Osmo Soininvaara /gröna
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.